

KaPA-lagen* och Suomi.fi-tjänsterna

Möjligheter, konsekvenser och skyldigheter
för de olika tjänsterna

29.6.2016

*Lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster 571/2016

Bakgrund

- **Lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster**, den s.k. KaPA-lagen, träder i kraft 15.7.2016
- Stödtjänsterna för e-tjänster kallas också för Suomi.fi-tjänsterna
 - Befolkningsregistercentralens "KaPA-tjänster"
- I lagen föreskrivs allmänt om produktionen och användningen av tjänsterna samt om tjänstespecifika ärenden, såsom:
 - Utnyttjande av ärendehanteringsfullmakter
 - Presentation av information i servicevyerna
 - Användning av informationsleden för överföring av tjänster
 - Identifiering av en person
 - Förmedling av meddelanden till medborgarna eller en organisation som representerar medborgarna

Suomi.fi-tjänster för organisationer

- Suomi.fi-befogenheter
- Suomi.fi-servicedatalagret
- Suomi.fi-servicevyer
- Suomi.fi-informationsleden
- Suomi.fi-identifikation
- Suomi.fi-meddelandeförmedling *
- Avoindata.fi-tjänsten *
- Karttjänsten för offentlig förvaltning (Lantmäteriverket)
- Samlade förvaltningstjänst för internetbetalning (Statskontoret)

* Valtori-tjänst tills vidare

Användning av förvaltningens gemensamma stödtjänsterna

En organisation kan ha

Skyldighet att använda tjänster *

Rätt att använda alla tjänster

Begränsad rätt att använda tjänster

* Skyldigheten gäller

följande Suomi.fi-tjänster:

- Servicevyerna
- Servicedatalagret
- Informationsleden
- Identifikation (i fråga om säker identifiering)
- Meddelandeförmedling

+ Samlade förvaltningstjänst för internetbetalning

- Stödtjänsten ska tas i bruk enligt de lagstadgade övergångsbestämmelserna när stödtjänsterna är tillgängliga och det serviceavtal för en tjänst som anskaffats självständigt och som motsvarar stödtjänsten i fråga har löpt ut.
- Det är möjligt att söka dispens från användningsskyldigheterna endast om myndigheten av
 - tekniska orsaker,
 - funktionella orsaker,
 - orsaker som rör kostnadseffektivitet eller
 - informationssäkerhet, nödvändigtvis måste använda en annan tjänst i sin verksamhet eller i en del av den.

Användning av förvaltningens gemensamma stödtjänster

Den offentliga sektorn

●●● Skyldighet att använda tjänster

- Statliga förvaltningsmyndigheter
- Ämbetsverk, inrättningar och statliga affärsverk
- Kommunala myndigheter vid skötseln av deras lagstadgade uppgifter
- Domstolar och övriga lagskipningsorgan

Skyldigheten gäller följande tjänster:

- Servicevyerna
 - Servicedatalagret
 - Informationsleden
 - Identifikation (i fråga om säker identifiering)
 - Meddelandeförmedling
- + Den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning

●● Rätt att använda alla tjänster

Då de sköter lagstadgade uppgifter inom den offentliga förvaltningen:

- Myndigheter inom den offentliga förvaltningen
- Självständiga offentligrättsliga inrättningar
- Riksdagen och dess ämbetsverk
- Fonder utanför statsbudgeten
- Aktörer som genom lag eller med stöd av lagen utfärdad förordning eller med stöd av lagen utfärdat beslut av en statlig förvaltningsmyndighet självständigt sköter en offentlig förvaltningsuppgift

Också vid övriga uppgifter:

- Kommunala myndigheter och kommunernas samarbetsorgan

Den privata sektorn

Begränsad rätt att använda tjänster

Organisationer som med stöd av ett avtal som baserar sig på lag eller på andra grunder sköter en offentlig uppgift

...har när de sköter denna uppgift rätt att använda tjänster med undantag av

- Identifikation
- Meddelandeförmedling
- Den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning

Tjänsteleverantören beslutar om deras användningsrätt.

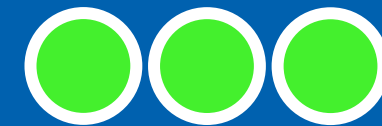
Privata sammanslutningar, stiftelser och näringsidkare

... har rätt att använda följande tjänster:

- Befogenheter *
- Servicevyer *
- Servicedatalagret
- Informationsleden
- Avoindata.fi-tjänsten

* Om de har rätt att behandla sina kunders personbeteckning i samband med att de erbjuder sina tjänster

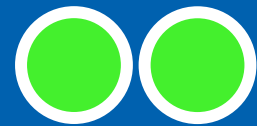
Skyldighet att använda stödtjänsterna

- 1) **Statliga förvaltningsmyndigheter**, det vill säga statliga organ, som har blivit tillsatta att sköta förvaltningsuppgifter
 - Statens centralförvaltningsmyndigheter, dvs. statsrådet och ministerierna samt övriga förvaltningsmyndigheter som står under statsrådet och har allmänregionala behörigheter.
 - Statliga organ som står under centralförvaltningsmyndigheten är distriktsförvaltningsmyndigheterna, t.ex. närings-, trafik- och miljöcentralerna
 - Även de lokala förvaltningsmyndigheterna
- 2) **Ämbetsverk, inrättningar och statliga affärsverk**
 - Bland ämbetsverken t.ex. Konkurrens- och konsumentverket
 - T.ex. statens forskningsinstitut och forskningscentraler samt sakkunniginrättningar såsom Meteorologiska institutet
- 3) **Kommunala myndigheter** vid skötseln av deras lagstadgade uppgifter
 - Kommunala organ såsom fullmäktige och kommunstyrelse samt nämnder, direktionen och kommittéer
 - Kommunala myndigheter och organ, också vid samkommuner och övriga kommunala samarbetsorgan
 - Definitionen på en kommunal myndighet beror på om organet har uppgifter och befogenheter som baserar sig på rättsliga normer
 - Kommunala myndigheter har rätt att använda stödtjänsterna även i andra uppgifter
- 4) **Domstolar** och övriga lagskipningsorgan

Rätt att använda stödtjänsterna

Den offentliga förvaltningen

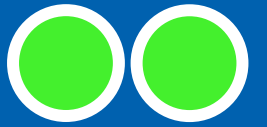
Dessa institutioner kan använda alla stödtjänster då de sköter lagstadgade uppgifter inom den offentliga förvaltningen

- 1) Organisationer som är skyldiga att använda tjänsterna (se ovan)
- 2) Myndigheter inom den offentliga förvaltningen
 - inkl. myndigheterna i landskapet Åland
- 3) Självständiga offentligrättsliga inrättningar
 - Till exempel FPA, Finlands Bank, universiteten, Arbetshälsoinstitutet och Keva
- 4) Riksdagen och dess ämbetsverk
- 5) Fonder utanför statsbudgeten
- 6) Aktörer som självständigt sköter offentliga förvaltningsuppgifter
 - Till exempel yrkeshögskolor, Pensionsskyddscentralen och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

Kommunala myndigheter och kommunernas samarbetsorgan kan använda alla stödtjänster också vid övriga uppgifter.

Rätt att använda stödtjänsterna

Privata sektorn

- Organisationer inom den privata sektorn (privata sammanslutningar, stiftelser och näringsidkare) har rätt att använda följande stödtjänster:
 - Servicedatalagret för att dela information om sina tjänster
 - Informationsleden för att överföra information
 - Ärendehanteringsfullmakter och servicevyer, om de har rätt att behandla sina kunders personbeteckning eller någon annan individuell identifieringskod som behövs för att be om eller uppvisa information samband med att de erbjuder sina tjänster.
 - tjänsten Avoindata.fi när de erbjuder öppna data till allmänheten.

Rätt att använda stödtjänsterna

Övriga organisationer

- Aktörer som med stöd av ett avtal som baserar sig på lag eller på andra grunder sköter en offentligt uppgift har i regel när de sköter denna uppgift rätt att använda stödtjänster i samband med dessa uppgifter
-
- Till exempel:
 - Leverantörer av med stöd av lagen tillåtna upphandlade tjänster och tjänster som betalas med servicesedlar
 - Aktörer som har en lösare koppling till den offentliga förvaltningen
- Följande tjänster är i regel inte inkluderade i användarrättigheten:
 - Identifikation
 - Meddelandeförmedling
 - Den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning
- ❖ Det är tjänsteleverantören (Befolkingsregistercentralen/Valtori/Statskontoret) som beviljar användarrättigheterna för dessa tjänster.

Ibruktagandet av tjänster

- För att kunna ta i bruk tjänsten ska organisationen
 1. uppfylla de allmänna kriterierna och skyldigheterna
 2. uppfylla specialkraven för de enskilda tjänsterna
 3. göra en ansökan om ibruktagande av tjänsten
 4. godkänna och förbinda sig att följa tjänstens användarvillkor
- I vissa tjänster krävs det att man ansluter sig till informationsleden eller lov att använda registerdata.
- Lagstiftningen kan begränsa möjligheterna att använda tjänsterna.

Förpliktelser och begränsningar

Organisationer som utnyttjar tjänsterna

- **Användarvillkoren är likadana för alla** användarorganisationer
- **Tjänsterna är likadana** för de som är skyldiga att använda dem och de som har rätt till det.
- **Organisationen måste uppfylla** de nödvändiga krav som ställs på Suomi.fi-tjänsternas informationssäkerhet och kvalitet
- Leverantören av Suomi.fi-tjänsten kan vägra eller neka en privat sammanslutning, en stiftelse eller en näringsidkare tillgång till tjänsten när villkoren enligt lagen uppfylls.

Ansvar och skyldigheter

*Tjänsteleverantören **

- Tjänsteleverantören svarar i fråga om sina tjänster för att
 - kriterierna för kvalitet, kostnadseffektivitet och informationssäkerhet nås och att tjänsterna har beredskap för normala yttre störningar och informationssäkerhetshot
 - prestationsförmåga, användbarhet, tillgänglighet och driftssäkerhet följs upp
 - kränkning och brott mot dataskydd och informationssäkerhet samt allvarliga fel och störningar upptäcks och att information behandlas på ett tillförlitligt sätt
 - att förändringar genomförs utan avbrott
- Tjänsteleverantören har skyldighet att
 - framställa servicebeskrivningar av stödtjänsterna
 - på förhand säkerställa informationssäkerheten för den ärendehanteringsstjänst som ansluts

***Tjänsteleverantörer**

- Suomi.fi-tjänster:
Befolkningsregistercentralen
- Suomi.fi-meddelandeförmedling och Avoindata.fi-tjänsten (tills vidare):
Valtori
- Karttjänsten för offentlig förvaltning:
Lantmäteriverket
- Samlade förvaltningstjänst för internetbetalning: Statskontoret

Kostnader för stödtjänsterna

- Kostnaderna för utveckling och produktion av tjänsterna täcks med statens medel.
- Tjänsterna är avgiftsfria
- Användarorganisationerna svarar själva för kostnader som uppstår
 - då stödtjänsterna tas i bruk (t.ex. anslutning till informationsledet eller identifikationen, införande av gränssnitt och anslutning till gränssnitt).
 - då egna system anpassas till stödtjänsterna.
 - vid förvaltning av information inom tjänsterna och genomförda anslutningar.
 - för post som skickas i pappersformat genom meddelandeförmedlingstjänsten.
- Finansministeriet beviljar organisationer inom den offentliga förvaltningen finansiering för åtgärder som påskyndar ibruktagandet av servicearkitekturen under KaPA-programmet.
 - [Ytterligare information](#)

Tidsplan

	I bruk fr.o.m.	Skyldighet fr.o.m.	Anmärkning
Suomi.fi-befogenheter	1.7.2016		
Suomi.fi-servicedatalagret	1.7.2016	1.7.2017	
Suomi.fi-servicevyer	1.7.2016	1.7.2017	Möjligt för den privata sektorn senast 1.7.2017
Suomi.fi-informationsleden	15.12.2015	15.7.2016	
Suomi.fi-identifikation	15.12.2015	1.1.2018	Förpliktelsen gäller inte identifiering som är svagare än stark autentisering
Suomi.fi-meddelandeförmedling	*	1.7.2017	* Ärendehanteringskontot är taget i bruk
Karttjänsten för offentlig förvaltning	1.7.2016	–	
Samlade förvaltningstjänst för internetbetalning	*	1.1.2018	* En del av VETUMA-tjänsten, ska ersättas med Statskontorets service under 2017

Suomi.fi-befogenheter

- **Suomi.fi-befogenheter delar användarorganisationens ärendehanteringstjänst information om en persons handlingsbehörighet och befogenhet eller annan viljeyttring.**
- **Den användarorganisation som erbjuder ärendehanteringstjänsten ansvarar för att den information som den fått via behörighetstjänsten hanteras säkert.**
- Organisationer inom den offentliga sektorn har rätt att använda tjänsten Suomi.fi-befogenheter
- Organisationer inom den privata sektorn har rätt att använda befogenhetstjänsten förutsatt att organisationen har rätt att behandla sina kunders individuella identifikationskod, såsom personbeteckning eller FO-nummer.
- Befogenhetstjänsten är i princip avgiftsfri såväl för den offentliga som den privata sektorn.

Suomi.fi-servicevyerna

- Suomi.fi-servicevyn är en tjänst där användaren kan granska uppgifter som finns i servicedatalagret samt uppgifter som införts i användarorganisationernas register om honom eller henne eller en fysisk person eller organisation som han eller hon företräder.
- Användarorganisationen svarar för att uppgifterna i servicevyerna är riktiga.
- Uppgifterna kan bara läsas med en identifikationskod (t.ex. personbeteckning eller FO-nummer). Organisationer måste ha rätt att hantera identifikationen i servicevyn och information om den.
- Inom den offentliga sektorn:
 - **En organisation som är skyldig** att använda tjänsterna ska senast den 1 juli 2017 dela allmännyttig information och sådan information som redan kan offentliggöras.
 - **En organisation som har rätt** att använda tjänsterna ska om den beslutar att göra sin egen information tillgänglig i servicevyerna, på ett motsvarande sätt dela information om all väsentlig kundinfo.
- För organisationer inom den privata sektorn:
 - Har rätt att använda servicevyerna förutsatt att organisationen har rätt att behandla sina kunders identifikationskoder
 - Det bör finnas information i kundregistret som kan läsas via gränssnittet med hjälp av den individuella identifikationen.

Suomi.fi-servicedatalagret

- **Suomi.fi-servicedatalagret är en tjänst som samlar ihop enhetlig information om användarorganisationernas tjänster och delar den offentligt och centralt till nytta för alla.**
- **Användarorganisationen svarar för att de uppgifter som den gjort tillgängliga i servicedatalagret är riktiga.**
- En organisation som är skyldig att använda tjänsterna ska göra uppgifter om sina offentliga tjänster tillgängliga i servicedatalagret senast den 1 juli 2017.
- Organisationer inom den privata sektorn har rätt att använda servicedatalagret för att dela information om sina tjänster senast den 1 juli 2017 eller tidigare, om tjänsteleverantören har förutsättningar för det.

Suomi.fi-informationsleden

- **Suomi.fi-informationsleden är en meddelandeförmedlingskanal med vars hjälp användarorganisationerna kan överföra och lämna ut uppgifter från deras datalager och tillhandahålla e-tjänster.**
- **Informationsleden är det främsta sättet att överföra information från användarorganisationen till servicevyerna.**
- Organisationer inom den offentliga sektorn är skyldiga eller har rätt att använda informationsleden.
- Organisationer inom den privata sektorn har rätt att använda informationsleden för att föra över information.
- Skyldigheten att använda informationsleden börjar den 15 juli 2016.
 - Skyldigheten innebär att man börjar vidta åtgärder för att ansluta sig.

Suomi.fi-identifikation

- Suomi.fi-identifikationen är en tjänst för identifiering och stark autentisering av en fysisk person som använder förvaltningens e-tjänster.
- Tjänsten erbjuder användarorganisationen också identifieringsmetoder som är svagare än stark autentisering.
- Vid identifieringen av en fysisk person kan man överlåta information till användarorganisationen om personens namn, personbeteckning och elektroniska ärendehanteringsnummer, om organisationen enligt lag har rätt att behandla dessa uppgifter.
- Organisationer inom den offentliga sektorn har skyldighet eller rättighet att använda Suomi.fi-identifikation.
- En organisation som är skyldig att använda tjänsterna ska ta i bruk tjänsten senast den 1 januari 2018.
- Organisationer inom den privata sektorn har i princip inte rättighet att använda Suomi.fi-identifikation.
 - Ett undantag kan göras om en privat aktör är tjänsteleverantör för en offentlig organisation. I sådana fall är det Befolkningsregistercentralen som beslutar om användarrättigheterna.

Suomi.fi-meddelandeförmedling

- Suomi.fi-meddelandeförmedlingen är en tjänst med vars hjälp användarorganisationen och användaren kan skicka elektroniska meddelanden till varandra. En handling kan delges elektroniskt eller per post.
- Användarorganisationerna ansvarar för att information som skickas via meddelandeförmedlingstjänsten är riktiga (meddelanden, handlingar).
- Organisationer inom den offentliga sektorn är skyldiga eller har rätt att använda Suomi.fi-meddelandeförmedlingen.
- En organisation som är skyldig att använda tjänsten ska ta den i bruk senast den 1 juli 2017.
- Organisationer inom den privata sektorn har i princip inte rätt att använda Suomi.fi-meddelandeförmedlingen.
 - Ett undantag kan göras om en privat aktör är tjänsteleverantör för en offentlig organisation. I sådana fall är det Valtori (i fortsättningen Befolkningsregistercentralen) som beslutar om användarrättigheterna.

Karttjänsten för förvaltningen

- Karttjänsten för förvaltningen erbjuder användarorganisationerna en samlad tjänst för att utnyttja geografisk information och kartor. Ett bestämt kartgränssnitt kan bäddas in på en webbsida eller utnyttjas som en kartkomponent i ärendehanteringstjänsten. Tjänsten är en del av Suomi.fi-servicevyerna.
- Egen geografisk information och geografisk information som är tillgänglig via geodatainfrastrukturen kan anslutas till tjänsten.
- Organisationer inom den offentliga sektorn har rätt att använda karttjänsten för förvaltningen.
- Organisationer inom den privata sektorn har i regel inte rätt att använda karttjänsten för förvaltningen.
 - Ett undantag kan göras om en privat aktör är tjänsteleverantör för en offentlig organisation. I sådana fall är det Lantmäteriverket som beslutar om användarrättigheterna.

Den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning

- Den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning gör det möjligt att betala räkningar till användarorganisationen i dess ärendehanteringstjänst.
- Tjänsten ersätter betalningsfunktionen i Vetuma-tjänsten.
- Organisationer inom den offentliga sektorn är skyldiga eller har rätt att använda tjänsten för internetbetalning.
- En organisation som är skyldig att använda tjänsten ska ta den i bruk senast den 1 januari 2018.
- Organisationer inom den privata sektorn har i regel inte rätt att använda tjänsten för internetbetalning.
 - Undantag kan göras om en privat aktör är tjänsteleverantör för en offentlig organisation. I sådana fall är det Statskontoret som beslutar om användarrättigheterna.